

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybeeske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felülsz szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybeeskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 232. szám.

Csütörtök, október 9.

A drágaság.

— okt. 9.

A drágaság nem sporadikus jelenség nemcsak egész Európában, hanem az egész világgazdaságban nagy visszasságként jelentkezik, ami nemcsak a mindennapi életet drágítja, hanem kihat a termelés minden tényezőjére s ezzel az egész közgazdasági tevékenységet megnehezíti, sőt megbénítja. Speciális okai, amelyeken segíteni kell, először a termelés és fogyasztó közötti közvetlenség elősegítése, másodsor a termelés fokozása különösen élelmicikben.

A piac viszonyainak szabályozása, ezzel kapcsolatban a forgalom könnyítése egyes piacnak hasznára válhat, de más piacon, amelytől elvonják az árut, fokozza a drágaságot. Nálunk is tapasztalható ez, ahol egyes, a termelés középpontjában levő vidéki piacok drágábbak a távolabbi fővárosi piaconál, avagy a még távolabbi eső bécsi piaconál. Mindazonáltal a piacot és forgalmát nemcsak állandóan szemmel kell tartani, hanem szabályozni is szükséges. Szabályozni annyiban, hogy ez a szabályozás kiegyenlítőleg hasson a különböző piacok között való eltérésre. Emellett ott, ahol illetéktelen haszon jelentkezik, a közvetítő kereskedelemnél szintén szabályozó beavatkozásra van szükség.

A kereskedelemnek éppen az a célja, hogy áruk forgalomba hozatalával kiegyenlítően hasson az árra. Ha ettől a feladatától eltér, oly intézkedésre van szükség, mely a közvetítés legális díján kívül az illetéktelen nyereszkeletést lehetlenné teszi.

A másik irány, amelyet a drágaság enyhítésénél szem előtt kell tartanunk, a termelés fokozása s annak a hallatlan anomáliának mérséklése, hogy elsőrendű élelmicikket is külföldről hoznak be. Ez nem olyan kérdés, melyet máról-holnapra meg lehet oldani. De habozás és késedelem nélkül szisztematikusan dolgozni kell. Sokan a külföldre vitt élelmiszer korlátozásától várják a drágaság enyhülését. Ez azonban nem így van. A külföldre kivitt cikk a legjobban fizetett áru, amely a termelőnek a legnagyobb hasznot nyújtja. Ha ezt elvonjuk, vagy korlátozzuk, a termelés ösztönének legfőbb rugóját akasztjuk meg működésében, amely következményeiben csak károsan hathat vissza magára a termelésre s ezáltal a cikk ára nem esik le, hanem termelő hatása lesz.

A ma uralkodó védővamos irány kétségtelenül nagyban közrehatott a drágaság-emelésre s a vámtételek lényeges mérséklése kétségtelenül árcsökkenő hatással bír. Amde ennek az eszköznek igénybevétele nem kizáróan tőlünk függ. Minden államnak s így nekünk is, a nemzeti ter-

melés megvédése és elősegítése jelszavával kell működnie. A nemzetközi forgalom, ebben a vámtételek alkalmazása, nem az állam akaratától, hanem a konjunktúrá-tól függ. S így kevés a remény arra, hogy a ma költsönösen követett irány a közlelbi időben változást szenvedhessen. Ez nem annyit jelent, hogy emellett ölbetett kézzel nézzük a világ folyását.

Mindent el kell követnünk, hogy különösen az élelmicik terén ne állítsunk föl áthidalhatatlan korlátokat. Azt a kompenzációt, melyet a közös vámterület mellett az iparcikkek áremelkedéséért követelhetünk, ne kizáróan az élelem vámjában, hanem a gazdasági védelem számos más eszközében keressük. Ha iparunkat rendszeresen és következetes elhatározással fejlesztjük, el fogjuk ezt érni és a fejlett iparban fogjuk azt a védelmet megtalálni, melyet most kizáróan a vámvédelemben keresünk.

Torontálvármegye rendes őszi közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybeeskerek, okt. 9.

Torontálvármegye törvényhatósága ma délelőtt 10 órakor tartotta dr. Dellimanic Lajos főispán elnöklésével őszi rendes közgyűlést.

A közgyűlés egész esendben, vita nélkül folyt le s az összes ügyeket az állandó választmány javaslata értelmében egyhangulag intézték el.

A közgyűlésről szóló tudósításunk különben a következő:

Dr. Dellimanic Lajos főispán pontban 10 órakor megnyitja a közgyűlést s napirend előtt meleg szavakkal elpártolja a napokban elhunyt dr. Kehrer Pál panaszosai járásorvost s indítványára a közgyűlés dr. Kehrer elhunytától fájalmának ad kifejezést s részvétet jegyzőkönyvileg tolmácsolja az elhunyt özvegyének.

A költségvetés, pótdadók és a megyei pénzek.

Dr. Vincze Erő m. főjegyző ismerteti a vármegye jövő évi költségvetését, valamint a pótdadók s az állandó választmány javaslata értelmében elfogadásra ajánlja, amihez a közgyűlés egyhangulag hozzá is járul.

A vármegyei pénzeket, valamint az árvapénzeket a szokásos módon helyezik el, azzal a különbséggel, hogy a felszámolás alatt levő Nagybeeskereki Takaré- és Előlegegyetelnél eddig elhelyezett pénzeket az Országos Központi Hitelszövetkezethez helyezik el.

A központi hitelszövetkezet támogatása.

Dr. Vincze Erő előadó be-
terjeszti ezután Poroszkay Béla bizottsági tag indítványát, amely kifejti a hitelszövetkezetek fontosságát, szükségesnek tartja ezeknek az állam részéről való hat-

hatósabb támogatását. Ezért indítványozza Poroszkay, irjon föl a közgyűlés a kormányhoz, hogy terjesszen oly törvényjavaslatot a törvényhozás elé, illetőleg kérjen olyan fölhatalmazást, amelynek alapján az állam 25 milliót helyezzen el 2 és fél vagy 3 százalék mellett a központi hitelszövetkezethez, továbbá járuljon újabb 5 millió részesedéssel az alapítókhoz, a hitelszövetkezeti kötvényekben árvapénzek is elhelyezhetők legyenek és hogy a cheque és clearing-forgalomból befolyó betétösszegeket hitelszövetkezeti kötvényekbe helyezze el. Kéri továbbá az indítványozó, hogy hasonló fölirat intézésére kérjék föl a társtörvényhatóságokat is.

A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadja.

Több kisebb jelentőségű ügy elintézése után

a megyebizottsági tagok választásának

határidejét az állandó igazoló választmány javaslataira f. évi október hó 28., 29., 30. napjára tűzi ki a közgyűlés, amikor az 1913. év végével lejáró megyebizottsági tagsági mandátumokra ejtik meg a választást. Egyben a közgyűlés kiküldte a választási elnököket is.

Miután a többi ügyeket gyors egymásutánban vita nélkül letárgyalták, a közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére kiküldik Mencer Lipót, dr. Klein Mór, Mayer Rezső és Kaufmann István megyebizottsági tagokat s ezzel a közgyűlés délelőtt tizenegy órára véget ért.

HIREK.

IDÓJÁRÁS.

A nagybeeskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.

Október 9.

Barométer súlyed 751.6. Délután 1.38 órakor: Hőmérő 26.2 C°. Hőmérséklet: maximum 8-án 27.1 C°, min. ma reggel 13.7 C°. Csapadék —. Felhőzet Cu—St 10. Szélirány és erősség SW 1. Jólát a következő 24 órára: Nyugaton eső, zivatarok, később hűvösebb.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 perctig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perctig; felhőzet Ci = firtófelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = bárnyfelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

— Kinevezés. Torontálvármegye főispánja a mai rendes őszi közgyűlésen Steinbach Béla árvaszéki ülnököt tiszteletbeli árvaszéki elnöké. Erdőgh Virgil szolgabíró tiszteletbeli főszolgabíróvá és Török Lajos perlaszi ügyvédet tiszteletbeli megyei alügyésszé nevezte ki.

— Jom kipur. Izraelita vallású polgártársaink szombaton ünneplik Jom-
kipur napját, amelyet közönségesen hoz-

VÉDJEJY
"MODIANO"
CLUBSPECIALITÉ

A LEGDRÁGÁBB
DE
A LEGJOBB!

Orvosi tanácsra úgy a hívelek
mint a laposkák nyomatlanok, de
mindenikben benne van víznyomással
a védjegy és a gyáros aláírása: J. J. Modiano

szunapnak neveznek. Ez alkalomból a pén-
tek esti istentisztelet d. u. negyed 6 órakor
kezdődik. Jom-kipur napján az imarend a
következő: Kol nidre, kezdete negyed 6
órákor. Sáhárisz, kezdete 6 órákor. Tóra
kivétele, kezdete 9 órákor. Szünét, Hitzzó-
noklat, kezdete fél 11 órákor. Mászkir,
kezdete 11 órákor. Muszáf, kezdete fél 12
órákor. Szünét fél 3-tól negyed 4 óráig.
Mincha, kezdete negyed 4 órákor. Neila,
kezdete negyed 5 órákor.

— A kínai misszionáriusnő előadása.

Kunszt Irén kínai misszionáriusnő teg-
nap este a zsufolásig megtelt polgári is-
kola dísztermében megtartotta előadását
a kínai misszió-munkáról. A jelen volt
szépszámú közönség nagy érdeklődéssel
és feszült figyelemmel hallgatta a közvet-
len és vonzó előadásban ismertett kínai
belmissziót, kínai népszokásokat és Kiná-
nak különösen Kunan tartományára von-
natkozó ismertéseit, amelynek egyik
nagyobb városában, Changshában van
Kunszt Irén székhelye. Nagy érdeklő-
dést kellett a bemutatott tárgyak: ci-
pők, pénzek, levélborítékok, istenek, fésűk,
képek stb. és a hozzájuk fűzött magyará-
zatok. A kínai misszionáriusnő kísérője,
dr. Misléy Sándorné, lelkes beszédével
a magyarországi nők missziói bizottsá-
gának pártolására hita fel a jelenvolta-
kat. Végül Hódy Hajnalka kisasszony
bájos énekszámra, a leányegyesület alkalmi
előadása és az énekkar által előadott val-
lások énekek szolgáltatottak a keretet a ritka
vendég becskeréki szerepléséhez. A szép
estély sikeréért a ker. nőegylet elnökét,
Szalay Józsefnét illeti a dícséret és az
elismerés. Megemlítjük még, hogy Kunszt
Irén előadását ma este 7 órákor a refor-
mátus templomban megismétli.

— Nagybecskerek város egészsége.

A nagybecskereki városi orvosi hivatal most
terjesztette be Nagybecskerek városának
szeptember havi egészségügyi jelentését.
A jelentés szerint az elmúlt hónapban 67
születéssel szemben 52 haláleset fordult
elő, leszámítván a kórházban elhalt 11
idegert. Hét éven aluli korban elhalt 25,
hét éven felül 38. Halva született 1. Orvosi
kezelésben részesült 25 hét éven aluli és
37 hét éven felüli. Az egyes halálokok a
következők: Ázsiai kolerában elhalt 1, vör-
henyben 2, hasihagymában 3, gümőkör-
ben 8, tehát fertőzött betegségekben ösz-
szesen 14. Vele született gyengeségben el-
halt 5, agyvérzés és agygutautésben 1,
szervi szivbajban 10, tüdőgyulladásban
2, gyomor- vagy nyelvrákban 3, egyéb
természetes halálokok következtében 26,
vagyis összesen 47. Külerőszak okozta ha-
láleset az elmúlt hónapban összesen 2 for-
dult elő, még pedig 1 vízbefulladás és 1
higanymérgezés. Városunk egészségügyi
viszonyai az elmúlt hónapban kedvezőek
voltak, az általános megbetegedési arány
kedvező, csupán a heveny fertőző beteg-
ségek közül a vörheny követelt 2, a hasi-
hagymáz 3 áldozatot. A hasihagymában
elhaltak közül 2 vidéki volt. E hóban egy
halálos kimenetelű ázsiai koleraeset is
előfordult, de a hatóságok erélves intéz-
kedései folytán sikerült a vést csirájá-
ban elfojtani. Tüdővészben 8 ember halt
meg. Trachomára 4233 embert vizsgáltak
meg, ezek közül 11 trachomásnak találtat-
ott. Rendőrorvosilag 6 egyén vizsgáltat-
ott meg s egyet a kórházba utaltak. Az
országos betegápolási alap terhére 57 sze-
gényorsu beteg orvosoltatott. A József-
közkórház betegforgalma az elmúlt hónap-
ban a következő volt: felvétetett 307, el-
bocsátatott 345, meghalt 11 idegen, 9
helybeli, összesen 20. A róm. kath. árva-
házban 20 férfi és 17 nő, összesen 37 egyén
van gondozás alatt. Heveny és idült ra-
gályos betegségek után 21 gőz- és 6 for-
malinfertőtlenítéssel egybekötött gőz- és
lakástisztítás végeztetett. Az élelmi sze-
rek piaca és az élelmi cikkeket elárúsító
üzletek naponta a legnagyobb éberséggel
ellenőriztettek és minden legkisebb rend-
ellenességnél megfelelően intézkedtek.

— Kápolnaszentelés Alibunáron. Az
alibunári római katolikusok több mint
száz éve buzgó igyekezettel fáradoztak
azon, hogy e nemzetiségi vidéken egyház-
községet alakítsanak s templomot építse-
nek. Hosszas vajadás s az anyagi erők
hiánya miatt törekvésük részben már tel-
jesedett. Az egyházközség megalakult s
bár a templom építését jobb időkre kellett
halasztaniok, addig is, míg ezt létesít-
tik, gyönyörű kápolnát emeltek. Hogy
idáig jutottak, abban nagy érdeme van

Kajtár Jenő volt alibunári főszolga-
bíró, jelenlegi nagykikindai rendőrkapitá-
nyának, Tolveth Rezső dr. th. megyei
főorvosnak, akik a teljesen elaludt moz-
galmat új életre ébresztették: Radonits
Gyula dr. mostani főszolgabírónak,
Grób Lajos egyházközségi elnöknek és
főleg Radonits Gyulánának, akik időt,
fáradságot, anyagi áldozatot nem ki-
mélve, az eszmét megvalósították. Alibu-
nár községe tiz hold földdel, Glattfel-
der Gyula megyéspüspök nagyobb pénz-
adományjal járult a szép, magasztos cél
előéréhez. De kivette abból a maga részét
az alibunári hívők mindegyike, különö-
se az iparosok, akik a kápolnát s beren-
dőzését remekbe készítették s az alibu-
nári római katolikus hölgyek, akik a
járatlanul szép miseruhákat és felszere-
ést adományozták. Vasárnap délelőtt 11
órákor szentelte fel a kápolnát Jani-
tschek Emil apát, pápai kamarás, fe-
hértemplomi kerületi esperes Steiger-
wald Ádám nagykarolyfalvi plébános s
még három lelkes segédlete mellett ha-
rangzugás, mozsárdörgés közt fényes egy-
házi díszszel. Délben 150 terítékes ebédet
rendeztek, melyen résztvett az apát és ki-
séréte, vallás- és felekezeti különbség nél-
kül az alibunári járás színe-java, élén Ra-
donits Gyula dr. főszolgabíróval és
Korsós Elemér dr. th. megyei főügyész-
szel. Számos felköszöntő hangzott, melyek
során lelkesedéssel éltették a kiváló egy-
házfejedelemet, Glattfelder Gyula dr. me-
gyéspüspököt, akit ez alkalommal távira-
tilag is üdvözöltek. Este 9 órákor hang-
verseny, utána reggelig tartó tánemulat-
ság zárta be a fényesen sikerült ünnep-
séget.

— Nagy tűz Gyéren. Mint Gyérről je-
lentik, veszedelmes tűz pusztított a napok-
ban Gyér községben. A helység hatalmas
nagy magtárja, amely Gyertyánffy
László földbirtokos tulajdona, eddig ismer-
etlen okból kigyulladt és segítség hiányá-
ban teljesen leégett. A magtárból — amely
fömlve volt az idej gabonatermésével — ve-
szedelmesen pattogtak szerte-széjjel az
égő gabonaszemek és tartani lehetett at-
tól, hogy a szomszédos házakra is átterjed
a tűz. Gyertyánffy Lászlót — aki akkori-
ban Budapesten volt — táviratilag hívták
haza. A kár igen jelentékeny.

— A gyertyámosi bankigazgatót haza-
hozták. Kedden este hat órákor érkezett
a temesvári vonattal Nagyikindára szu-
ronyos esendőrök kíséretében Knopf Ja-
kab, a Gyertyámosi Takarékpénztár volt
igazgatója Alexandriából. Az igazságügy-
minisztérium a kiadási eljárást gyorsan
lebonyolította és Knopf Jakab az óriási
ut után, Fiumén keresztül már Nagy-
kikindán van a törvénytörvényi fogházban,
ahol a vizsgálóbíró szerdán reggel kezdte
meg kihallgatását. Knopf Alexandriában
annyira megváltozott, hogy még közeli
ismerősei sem ismerhették föl. Hatalmas
szakállt növesztett, hosszú haját visel,
külsője pedig meglehetősen lezüllött.

— A téli menetrend. A magyar ki-
rályi államvasutak vonalain és az általuk
kezelt magánvasutakon f. é. október hó
1-én a téli menetrend lépett életbe, mely a
jelenleg érvényben levő nyári menetrend-
del szemben a Délvidékre vonatkozólag a
következő változásokat tartalmazza:

A budapest-nyugati pályá-
udvar-orsovai vonalon a Buda-
pestről Czeglére d. e. 11 óra 55 perckor
induló és a Budapestre Czeglédről este 9
óra 20 perckor érkező vasár- és ünnepnap,
valamint a Szegedről Kiskunfélegyházára
este 8 óra 10 perckor induló és a Szegedre
Kiskunfélegyházáról reggel 5 óra 37 per-
ckor érkező napontai vonatok megszűnnek,
Karánsebestől Lugosig a Karánsebesről
este 10 óra 30 perckor induló tehervonat-
nál a személyszállítás megszűnik.

A temesvár-józsefváros-bu-
ziásfürdői vonalon a Temesvár-
Józsefvárosra Buziásfürdőről este 9 óra
12 perckor érkező vonat helyett a Temes-
vár-Józsefvárosra este 7 óra 10 perckor
érkező vonat fog közlekedni.

A zombolya-nagybecske-
reki vonalon a Torontálszécsányra
reggel 7 óra 55 perckor érkező vonat Nagy-
becskerek helyett csak Nagybecskerek-
Bégaparttól fog közlekedni.

— Meteor az időről. Meteor legújabb
jelentése szerint október 6-ika után hűvös,
szeles, esetleg viharos idő várható, míg a

kedvezőtlen nagyobb időváltozások inkább
csak 19-ike hatáskörében állanak be, mely
segítve a 22-iki szeles jellegű változás-
sal, erősebb légköri lehülést is hozhat. A
27-iki hatáskörében azonban újra az eny-
hébb, melegebb jelleg alakul ki, mely azon-
ban a 28-iki csapadékos jellegű változást
nap befolyása folytán rövid zivatarokat
hozhat. Az enyhébb jelleget elősegíti még
a 31-iki változást nap. Október havának
változást napjai: 12—15—19—22—23—27
—28—29—31-re esnek. Ezek közül legerő-
sebb hatásúak: 12 száraz, 19 hűvös, sze-
les, esetleg viharos, 27 meleg, 28 erősen
csapadékos és 31-iki meleg jellegű.

— Gépészek vizsgája. A gőzgépkeze-
lők és kazánfűtők legközelebbi képesítő
vizsgái Szegeden október hó 19-ik napján
d. e. 9 órákor a szegedi felső ipariskolá-
ban fognak megtartatni. A vizsgálati kér-
vények kellően felszerelve a m. kir. ker.
iparfelügyelőséghez (Boldogasszony-sugár-
út 18.) beküldendő.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közköny-
vtár nyitva van minden nap délután 5 órától
este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2
órától este 10-ig. Könyvtárára vasárnap,
szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt es-
küdtészi épületben. Nyitva naponként reggel
8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és
nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókja minden
hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad
el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben
d. u. 3—5 óráig. — A beírások szintén ott
eszközöltenek.

Színház, művészet.

(*) **Benn az erdőn.** Garvay Andor drá-
máját, melyet tegnap este mutatott be
nálunk Balla társulata, a dráma könyv-
címével adták, bár a fővárosban és az or-
szág más színpadain is nem „Benn az er-
dőben”, hanem a magyarosabb „Benn az
erdőn” címmel került színre a darab. Csak
az igazság kedvéért jegyezzük ezt meg s
nem a darab vagy az igazgatóság rová-
sára, mert ez a dráma a legjobb magyar
drámák egyike s Ballák tegnap igazán
méltó előadásban tolmácsolták előttünk.
Hatalmas, mélyreható erővel megírt dráma
ez, amely megrázóan festi az emberi szen-
vedélyeket és indulatokat, amelyek a pri-
mitív és a kulturált, kiesiszolt emberben
viharzanak. A tegnapi bemutatón az elő-
adók a legnagyobb részben érvényesítették
a dráma kiválóságait. Balla Kálmán
Taries szerepében teljes igazsággal adott
hangot az emberi indulatok és szenvedé-
lyek egész skálájának, a halk pianótól a
vad felhördülésig. Balla né Marthon
Erzsi mélyen átgondolt alakítást nyújtott
Rachelben s ha néhol nem is tudott elég
színt rakni alakítására, de főbb vonásai-
ban jellemző és életteli volt s művészi-
esen megjátszotta szerepét. Nagyon jó volt
Werner szerepében Tábori Imre is s ki-
fejezően, erőteljesen, természetes igazsá-
gal ábrázolta a mérnököt. Arkossyné
Szabó Irmának már kevéssé sikerült
Florea alakítása. Egyénisége nem egyezik
a szereppel s így sok helyütt erőltetett ke-
resettség tört át játékán. Mindazonáltal
tisztességesen állta meg a helyét s igyeke-
zett beleilleszkedni az együttesbe. A szin-
ház zsufolásig megtelt s a közönség me-
leg elimeréssel tapsolt az előadónak.

(*) **A színházi iroda közleményei.** Alig
pár hete, hogy a budapesti Nemzeti Szin-
háznál előadták Birinszky Leó világhírű
tragikomédiáját, a „Bolondok táncát”
Herczeg Ferenc mesteri fordításában s
pénteken Balla művészgardája már be-
mutatja nálunk az érdekes darabot. A
főbb szerepeket Szabó Irma, Benes Ilona,
Fekete Rózsi, Arkossy Vilmos, Szécsy Fe-
renc, Tábori Imre, Kovács Imre, Kertész

Dezső, Mészáros Pista, Szántó János és Binder Károly játszsák.

Egész Budapest mulatott a nyáron az „Éjjeli ügyvéd” című bohóságán, amely több mint 100 előadást ért el egymásután s ez a darab most szombaton kerül nálunk először színre elsőrendű szereposztásban.

A színpártoló közönség felvilágosítására az igazgatóság lapunk útján is értesíti a jegyváltó közönséget, hogy az esti pénztárnál másnapi előadásokra jegyek nem válthatók.

TÁVIRATOK.

A politikai helyzet.

A képviselőház ülése. — A főrendiház ülése. — A munkapárt értekezlete. — A kormány munkaprogramja.

Budapest, okt. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma bizonytalan időre, körülbelül október végéig elnapolta magát s így a parlamenti harc szünetelni fog, de annál nagyobb erővel fog folyni a munka a bizottságokban, amelyek a kormány nagyarányú munkaprogramját a képviselőházi tárgyalásra előkészítik. A képviselőház mai ülése egyébként csak rövid volt s apróbb ügyeket intéztek el.

A képviselőház mai ülésén

Lázár István gróf alelnök elnökölt. Az ellenzék ma sem jött be a Házba s egyedül Györfly Gyula jelent meg sorából, de a szavazásokban ő sem vett részt, hanem akkor eltávozott.

A mai ülésen mindenekelőtt betöltötték az egyik megüresedett jegyzői állást, amelyre Pál Alfrédot választották meg 164 szavazattal.

Ezután 24 bizottsági tagot választottak, majd Beöthy László az összeférhetetlenségi bizottság jelentését terjesztette be, Jovanovics István és Morvay Zsigmond, a bíráló-bizottság tagjai pedig esküt tettek.

Végül Szende Péter bejelentette, hogy Sierban János mandátuma ellen beadott panaszt visszavonták, mire az elnök indítványára a Ház bizonytalan időre elnapolta magát s felhatalmazta az elnököt, hogy a szükséges időben ismét ülésre hívassa össze a Házat.

A főrendiház ülése.

A főrendiház tegnap délután 5 óra körül báró Josika Samu elnöklésével formális ülést tartott, amelyen a királyi kéziratokat olvasták föl s az elnök elparentálta az időközben elhunyt főrendeket, meghatóan emlékezve meg azok között Bogdanovics Lucian tragikus soráról.

A munkapárt értekezlete.

Budapest, okt. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A nemzeti munkapárt tegnap este értekezletet tartott, amelyen a párt tagjai viharos ovációban részesítették Tisza István gróf miniszterelnököt. Az értekezleten a miniszterelnök behatóan tájékoztatta a pártot a kormány munkaprogramjáról s a beterjesztendő törvényjavaslatokról, amelyek között van a sajtótörvény revíziója, a vármegyei tisztviselők mandátumának meghosszabbítása s a horvát vasuti pragmatikáról szóló javaslat.

A kormány munkaprogramja.

A képviselőházi szünet körülbelül október 26-ikáig tart, amikor a bizottságok elkészülnek a tegnap előterjesztett javaslatok megvitatásával. Munkapárti

körökben felette kedvező benyomást kelt az a céltudatos határozottság, melylyel a kormányelnök a rendesinálás után ingadozás nélkül tovább halad. A pártértekezleten vázolt munkaprogram mindenki- ben azt a meggyőződést kelti, hogy az ellenzék teljesen képtelen megakasztani Tiszát, hogy nagy koncepciójú programját végrehajtsa.

A balkáni helyzet.

Diplomaták tanácskozása Bécsben. — A török—görög konfliktus. — Ferdinánd király utja. — A szerb skupstina titkos ülése. — Albán—montenegrói harcok.

Budapest, okt. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A balkáni helyzetben most ujabban leginkább a török—görög konfliktus izgatja a kedélyeket. A törökök és görögök között egyre jobban kiélekednek az ellentétek s mindegyikük háborúra készül. Az albánok és szerbek harcáról ma nem jött hír s itt úgy látszik a szerbek tényleg leverték a fölkelést, de viszont most az albánok Montenegrót nyugtalanítják s Montenegró határain folynak a véres esetepaté.

Mai jelentéseink a következők:

Diplomaták tanácskozása Bécsben.

Budapest, okt. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Berchtold gróf külügyminiszternél tegnap délután nagy diplomáciai fogadtatás volt, amelyen megjelent az egész diplomáciai kar. A diplomaták ez alkalommal behatóan tanácskoztak a balkáni helyzetről. A diplomaták az újságírók előtt kijelentették, hogy nem hiszik, hogy Törökország és Görögország között most háboru ütne ki, de nem tartják kizártnak, hogy tavasszal újra kitör a háboru.

A török—görög konfliktus.

Budapest, okt. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szalonikiból sürgönyzik: A török—görög béketárgyalások egyre kedvezőtlenebbül alakulnak. Az egész görög hadsereg készen áll a háborúra.

Egy pöstyéni távirat szerint az ott üdülő szerb és görög tiszték felszólítást kaptak, hogy sürgősen jöjjenek haza.

Budapest, okt. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsbe érkezett konstantinápolyi jelentés szerint az ifjú-török politikai körökben az a vélemény, hogy legközelebb újra kitör a háboru.

Ferdinánd király utja.

Budapest, okt. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Ferdinánd bolgár király magyarországi birtokáról a legközelebb odaérkezik s ott néhány napot tölt, amely idő alatt királyunk fogadni fogja, azonkívül a bolgár király tanácskozni fog Berchtold gróf külügyminiszterrel. Bécsből Ferdinánd Ebenthalba utazik.

A szerb skupstina titkos ülése.

Budapest, okt. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, a szerb skupstina a napokban titkos ülést tart, amelyen Pasics miniszterelnök elmondja külügyi expozéját s beszámol Berchtold gróffal és Bilinszky közös pénzügyminiszterrel folytatott tanácskozásairól.

Albán—montenegrói harcok.

Budapest, okt. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Cetinjből sür-

gönyzik, Gyakova körül heves harc folyik az albánok és montenegróiak között.

Egy másik cettinjei távirat arról ad hírt, hogy az albánok megtámadták Guzinjét. A montenegrói csapatok ellentámadást intéztek az albánok ellen.

A MAGÁNTISZTVISELŐK A MINISZTERELNÖKNÉL.

Budapest, okt. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A magántisztviselők országos egylete pénteken tisztelegni akart Tisza István gróf miniszterelnöknel, de közölték vele, hogy ez alkalommal nem fogadhatja a miniszterelnök, mert pénteken minisztertanács lesz.

AZ ARADI NEUMANN-CSALÁD BÁRÓSÁGA.

Budapest, okt. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint a képviselőház folyosóján ma beszéltek, az aradi Neumann-családot a király legközelebb bárói rangra emeli.

AZ ÉRTEKTŐZSDÉRŐL.

Budapest, okt. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 825.25, Osztrák Hitel 625.75, Koronajáradék 81.15, Osztrák-Magyar Államvasut 696.50, Jelzáloghitelbank 424.25, Leszámitoló Bank 511.50, Hazai Bank 282, Magyar Bank 555, Kereskedelmi Bank 3715, Rimamurányi 683, Salgótarjáni 759.50, Általános Kőszénbánya 1040, Közuti Vasut 636.50, Villamos Vasut 360, Adria 572.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	10:57
Buza (1914. áprilisra)	11:39
Rozs (októberre)	8:06
Rozs (1914. áprilisra)	8:10
Zab (októberre)	7:49
Zab (1914. áprilisra)	7:50
Tengeri (1914. májusra)	6:45

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1913. évi október hó 1. napjától.

INDUL.		óra	perc
Nagybecskereki pályaudvarról.			
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt		6:21	
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt		7:10	
Karlovára délelőtt		10:00	
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt		11:27	
Karlova—Szegedre délután		1:13	
Zsombolya—Szeged—Budapestre délután		4:00	
Pancsovára délután		5:40	
Karlova—Szeged—Budapestre este		7:18	
Pancsovára délelőtt		8:10	

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.			
Módos—Temesvárra reggel		3:33	
Zsombolya—Temesvárra délelőtt		10:59	
Szécsány—Módos—Zsombolya—Temesvárra reggel		6:35	
Antalfalvára reggel		4:30	
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel		2:26	
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt		11:55	
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután		5:25	

ÉRKEZIK.		óra	perc
Nagybecskereki pályaudvarra.			
Budapest—Szeged—Nagykik.—Karlováról este		9:21	
Budapest—Szeged—Karlováról este		7:17	
Budapest—Szeged—Karlováról délután		4:50	
Budapest—Szeged—Karlováról délután		3:11	
Szeged—Karlováról délelőtt		9:24	
Budapest—Szeged—Karlováról délelőtt		6:49	
Temesvár—Zsombolyáról délelőtt		9:28	
Temesvár—Zsombolyáról este		6:40	
Pancsováról délelőtt		8:38	
Pancsováról este		7:09	

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.			
Módosról reggel		6:56	
Szécsányról este		8:16	
Pancsováról délután		5:04	
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este		9:34	
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután		4:10	
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délelőtt		8:23	

Rendkívüli olcsó árak.

Ha még nem vett a fiának egy kötött öltönyt

akkor próbálja meg. Tartós, higiénikus, elegáns!

Fiu- és leány Sweater, női figaró stb. óriási választékban

WEHNER GYÖRGY divatáru-cégnél NAGYBECSKEREK.

124-476

Ujjonnan | Kötött | női | selyemhatárok.

Bánlaci járás főszolgabírájától.
5098-913 szám. 787-2.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye bánlaci járásához tartozó Kanak községben elhalálozás folytán üresedésbe jött községi szülész női állásra pályázatot hirdetnek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908. évi XXXVIII. t.-c. 27. §-ában előírt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó hó 25-ig terjesszék be, a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A községi szülész női évi fizetése 240 kor., szülési segélyért 2 korona.

A választás kitűzése iránt később fogok intézkedni.

Bánlakon, 1913. évi október hó 6-án.

Dr. Ürményi, főszolgabíró.

A nagybecskereki járás főszolgabírájától.
7814-913. szám. 790-3.1

Pályázati hirdetmény.

Magyarszentmihály községben 1000 korona évi fizetéssel rendszeresített irnok-végrehajtói állásra pályázatot hirdetnek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket folyó évi október hó 30-ig adják be.

A választás határidejét később fogom kitűzni.

Nagybecskerek, 1913. évi október hó 8-án.

Lowieser Imre, főszolgabíró.

Zsombolyai járás főszolgabírájától.
8355-913. szám. 777-3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye zsombolyai járásához tartozó nagytőszegi körorvosi állásra pályázatot hirdetnek.

Az orvosi körhöz Nagytőszeg székhelylyel a vele összeépített Kistőszeg és a tőle 5,08 kilométerre fekvő Torontáloroszi tartozik. A megválasztott körorvos addig, míg az ujjonnan alakított magyarszentmihályi körorvosi állás nincs betöltve, Tőba község betegeit is kezelni tartozik.

A körorvos javadalma az 1908. évi XXXVIII. t.-c. szerinti fizetés és korpótlék, továbbá 400 korona lakbér és 300 korona fuvarátalány, valamint a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak. A kör 3 községe évi 1100 korona személyi pótlékot szavazott meg, mely törvényhatósági jóváhagyás alatt áll. Huszvizsgálati díjakból körülbelül évi 400 koronára számíthat. A nagykikindai kerületi munkásbiztosító pénztár az eddigi orvosnak 400 koronát fizetett, valamint a Zichy gróf féle birtokon levő betegek kezeléséért egyezség esetén is 300 korona javadalmazásra van kilátás.

Felhívom mindazon orvosdoktor urakat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908. évi XXXVIII. t.-c. 7. §-ában előírt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi október hó 29-én d. u. 5 óráig nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem.

A német nyelv ismerete kívánatos.

A választási határidőt a pályázat lejártá után tűzöm ki.

Zsombolya, 1913. évi szeptember hó 29-én.

Fóris, főszolgabíró.

A zsombolyai járás főszolgabírájától.
7695-913. szám. 770-3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye zsombolyai járásához tartozó ujjonnan rendszeresített magyarszentmihályi körorvosi állásra pályázatot hirdetnek. Ezen orvosi körhöz Magyarszentmihály székhelylyel Molyfalva és Tőba községek tartoznak.

A körorvos javadalmazása az 1908. évi XXXVIII. t.-c. szerinti fizetés és korpótlék, továbbá egy uradalmi épületben öt szobából álló természetbeni lakás, minden mellékkeliséggel, udvarral és kerttel és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak. A rendszeres kiszállások alkalmával Molyfalva és Tőba községek természetben szolgáltatják a fuvar.

Megjegyzem még, hogy Magyarszentmihály adóközség határában fekvő gróf Csekonic uradalom a körorvost — külön szerződés mellett — a gazdaságában alkalmazott tisztviselő, cseléd-ség és mindennemű munkások, illetőleg mind-ezek családai egészségügyi külön ellátását külön is díjazza, erre nézve azonban a hatóságot semminemű befolyás vagy kötelezettség nem illeti és a pályázók ezt kizárólag az uradalommal intézzék el. Ezen uradalmi külön díjazás a következő:

1. A Magyarszentmihály adóközségben fekvő uradalmi majorkák összes személyzete és mindennemű munkásai, illetőleg azok családai orvosi ellátásáért (mihez minden esetben fogat adatik) készpénzben évi 2400 korona.

2. A rendelő szoba fűtésére 6 (hat) köbméter kemény tüzfifa.

Felhívom mindazon orvostudor urakat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908. évi XXXVIII. t.-c. 7. szakaszában előírt képesítésüket, eddigi alkalmaztatásukat és nyelv-ismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a zsombolyai főszolgabírói hivatalhoz folyó évi november hó 5-én délután 5 óráig nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem. A német nyelv ismerete kívánatos.

A választás határidejét később fogom kitűzni.

Zsombolya, 1913. évi október hó 3-án.

Fóris, főszolgabíró.

A nagybecskereki járás főszolgabírájától.
8637-913. szám. 789-3.1

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán megüresedett lázárföldi körállatorvosi állásra pályázatot hirdetnek.

A körhöz Lázárföld község székhelylyel Bótos, Bégafo, Ernőháza és Zsigmondfalva községek tartoznak.

A körállatorvos évi fizetése 1200 korona, husszemle díjak és fuvar természetben, magángyakorlatának díjazása hatóságilag van megállapítva.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy állatorvosi oklevéllel és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám 1913. évi október hó 30-ig nyújtsák be.

A választás határidejét később fogom kitűzni.

Nagybecskerek, 1913. évi október hó 8-án.

Lowieser Imre, főszolgabíró.

A törökbecsei járás főszolgabírájától.
10440-913. szám. 788-3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye törökbecsei járásához tartozó Kuman községben megüresedett körorvosi állásra pályázatot hirdetnek.

A körorvos javadalmazása az 1908. évi XXXVIII. t.-c. 10. §-ának értelmében 1600 korona évi fizetés, továbbá Kuman község pénztárából évi 600 korona működési pótlék és 300 korona lakbér, végül Tiszatarros község pénztárából évi 400 korona működési pótlék.

A körhöz az 5692 lakossal bíró Tiszatarros községek tartoznak.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908. évi XXXVIII. t.-c. 7 §-ában előírt képesítésüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt, valamint nyelvismeretüket is feltüntetve kérvényüket hozzám f. a. november hó 15-ig nyújtsák be.

A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

A választás napját később fogom meghatározni.

Törökbecsén, 1913. évi október hó 1-én.

Báró dr. Csávossy Ignác,
főszolgabíró.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság.

6246-1913. tkvi sz.

791-1.1

Árverési hirdetmény kivonat.

Herezeg Emil és társai écskai cég végrehajtónak Miok György (Dinu) végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 409 korona 50 fillér tökekövetelés és járuléka behajtása végett a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő, Óecska községben fekvő s az óecska 32 sz. tkjben I. 1. sor, 57. hrszámú ingatlanon épült 35. számú házra és a beltelek használatára 853 korona, az óecska 2020. sz. tkjben + 1. sor, 2174/1978. hrszámú 525 □-ól szőlőre 360 korona kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1913. évi október hó 11-ik (tizenededik) napján délelőtt 10 órakor Óecska községhezánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni s az árverési feltételeket aláírni. (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§, 1908: XL. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni. (1908: XLI. t.-c. 25. §.)

Kelt Nagybecskereken, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1913. évi június hó 28. napján.

Folkusházy s. k.
kir. törvényszéki jegyző.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.

Wotan

A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa.
Huzott drótszállal 75% árammegtakarítás.

Lámpa

Kapható villanyszerelési üzletekben, villanytelepeken és a
MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI., Teréz-körút 36. Gyár-utca 13.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.